

Förslag till strategisk plan 2017 - 2020

Sjukvårdspartiets förslag till strategisk plan 2017 - 2020

Förslaget är i tillämpliga delar komplettering till det av ledningen lagda förslaget. Följande tillägg införs i gällande plan: Fullmäktiges beredningar skall utvärderas och omprövas i syfte att få en organisation med större lokal förankring- och beslutsrätt. Tillägg efter sista meningen under rubriken landstingsstyrelsen: Landstingsstyrelsens omfattande verksamhet kan komma att kräva organisatoriska förändringar och eventuellt införande av utskott.

Förslagets påverkan på ekonomiska utfall konsekvensändras i tabeller och sammanställningar.

En vision om Norrbottningens tillgång till vård- omsorg och rehabilitering

Det fria vårdvalet och vårdgarantin

Norrbottens medborgare förtjänar en hälso- och sjukvård som avseende tillgänglighet och kvalitet väl motsvarar ett riksgenomsnitt. Det skall vara en rättighet att kunna få tillgång till medicinska landvinningar och behandlingar som kanske bara erbjuds på ett fåtal platser. Därför är det fria vårdvalet en nödvändig rättighet som skall omfatta alla och i en framtid på lite längre sikt även vara en möjlighet inom ett gemensamt Europa. Vi är med och skall göra det bästa av det medlemskapet. Medlemskapet måste medföra att Norrbottningen även får ta del av de fördelar som kan erbjudas inte bara upplevda detaljregleringar. Vi är med för att stanna. Visionen är naturligtvis att den fria rörligheten avseende varor och tjänster även skall omfatta behov som en högspecialiserad hälso- och sjukvård kan tillgodose, inte minst utifrån ett tillgänglighetsperspektiv. Medicinska landvinningar och teknikutveckling gör det möjligt att decentralisera vård. Inte minst en tillgång i ett län som Norrbotten.

Etableringar inom ramen för det fria vårdvalet bekostas av vår gemensamma landstingskatt och skall ur nyttjandesynpunkt betraktas som landstingsegna. Det innebär att verksamheterna skall samverka och ses som en del av organisationen, inom ramen för vårdplanering, remittering, behandling och journalföring/dokumentation. Det innebär också

möjligheter för samverkan och nyttjande av personalresurser, där så är möjligt och bidrar till tillgänglighet, effektivitet, kompetens och lägre kostnader.

Närsjukvård

Närsjukvård är en tilltalande modell för länets framtida sjukvård, en modell som också finns i tillämpning i en del andra landsting. Närsjukvården skall innebära ökad tillgänglighet inte minst i glesbygd. Närsjukvård kan tolkas på olika sätt men i Sjukvårdspartiets vision för Norrbotten så handlar det om en stark så kallad primärvård som får ett utökat ansvar, med fler hälsocentralsanknutna slutenvårdsplatser. Möjlighet till direktinläggning på sjukhus mm. samt mer patientinriktade öppethållningstider till exempel på kvällar och helger. Det kan också finnas anledning till att se över lokalisering där närheten till slutenvård vid sjukhus kan vara att föredra.

En plattare organisation med starkare geografiskt ansvar och tillgång till viss specialisering där de nuvarande sjukhusen återfår och utvecklar en egen profilering. Närsjukvården innebär inte att slutenvården reduceras, möjligen till viss del omfördelas avseende så kallade obs platser. Länsdelssjukhusen utvecklar specialiteter vilket också innebär förbättrade rekryteringsmöjligheter. Personalförsörjningen är den stora framtidsutmaningen och en optimerad organisation med möjligheter till specialisering och kompetensutveckling vid länsdelssjukhusen innebär bättre förutsättningar. Till exempel sjuksköterskornas möjligheter till karriär bör förbättras genom möjligheter till specialiseringar. Nedläggning av, eller centralisering av flertalet specialiserade verksamheter innebär försämrade tillgänglighet och sämre rekryteringsförutsättningar. Det är därför nödvändigt att införa en närsjukvårdsmodell där vi kan utnyttja våra befintliga resurser på ett bättre sätt. En strukturförändring handlar därför mer om vårdens innehåll och tillgänglighet.

Regionalisering och prioritering

Sjukvårdspartiet har en vision om en framtida regionalisering där Norrbotten utgör grunden för själva regionen. Norrbotten skall vara en sammanhållen region. Skillnaden mot dagens förhållanden är att regionen tar över det regionala utvecklingsansvaret från länsstyrelsen. Sjukvårdspartiet anser att de förändringar som skett avseende regionaliseringen i Sverige med flera olika regionala ansvarsmodeller har bidragit till en ytterligare förvirring. Regionaliseringen måste harmoniseras, vilket innebär att även Norrbotten måste få det regionala ansvaret. Regeringen har nyligen beslutat om att Norrbotten får bilda region.

Lång och kort sikt

Världen befinner sig fortfarande i en tid med stor ekonomisk oro som sakta stabiliserats där det finns positiva utsikter. Sverige går bra, men tillväxten skiftar rejält i olika delar av

världen. För Norrbottens läns landstings del visar delårsprognoser på överskott, tack vare den mycket kraftiga skattehöjning som genomförts. Även om prognosen för 2016 pekar på att kommunallagens balanskrav uppfylls så måste långsiktiga åtgärder vidtas. De underskott som uppvisas i delårsrapporter, i relation till budget, inte minst i närsjukvården, hänför sig i mycket stor utsträckning till bemanningssituationen, dvs. brist på ordinarie personal. Vilket är en tydlig indikator på var åtgärderna måste sättas in.

Hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvården är en prioriterad verksamhet och vi anser därför att den nuvarande vårdgarantin är att betrakta som en miniminivå. Landstinget uppfyller inte på alla områden den nuvarande garantin och resurser måste läggas på att nå dessa grundläggande mål.

För några år sen fick länssjukvården en välbehövlig budgetjustering men fortfarande med krav på kostnadssänkande åtgärder. Tyvärr ser underskott i länssjukvården fortfarande ut att vara en regel snarare än undantag. Vilket i sig borde föranleda analyser av de centraliseringsåtgärder som vidtagits. Omlokaliseringar och nedläggning av verksamhet tycks inte ha de positiva effekter som förutsatts. Mindre behov av inhyrd personal borde vara en följd, men detta tycks inte ha skett, även om viss stabilisering kan skönjas. Ständiga centraliseringar och koncentration av verksamhet efter verksamhet motverkar sitt syfte. Inte bara ekonomiskt utan också avseende tillgänglighet. Alla former av resande ökar med fler risker och upplevda kvalitetssänkningar som följd. Det finns till exempel inga redovisade analyser av nedlagda distriktssköterskemottagningar. En analys bör omgående genomföras och sannolikt åstadkommer man både kvalitetshöjningar och kostnadssänkningar om dessa öppnas.

Vi kommer därför inte att föreslå andra särskilda neddragningar inom hälso- och sjukvårdsområdet än ett 10 % mål för läkemedelskostnader och kraftigt sänkta kostnader för inhyrd personal. Gällande avtalsområden för arbetstid mm ses över.

Övriga verksamheter

Effekterna av en 10% -ig neddragning i de s.k. övriga verksamheterna ska utredas, konsekvens analyseras och redovisas. Under tiden åläggs landstingets så kallade övriga verksamheter krav på kostnadssänkande åtgärder i samma omfattning som hälso- och sjukvårdande verksamhet. Stor restriktivitet till projektbidrag införs. Detta gäller också administration och landstingsgemensamma verksamheter, bl. a avseende landstingsdirektör, stab och sekretariat.

Vi konstaterar att tidigare beslutade sparåtgärder på 1.6 % generellt över samtliga verksamheter inte är ett verksamt sätt att komma tillrätta med kostnadsökningarna.

Följsamheten i verksamheterna är inte god. Det finns strukturella problem som kräver åtgärder både på lång och kort sikt. En större organisationsförändring kommer att krävas.

- **Att i dagsläget behålla en organisation som inte fungerar kostnadseffektivt, gör att den nyligen genomförda skatthöjningen inte kommer att få den effekt man hoppats på. En eventuell skatthöjning måste kombineras med verksamma strukturella åtgärder. Det är inte enbart oförmåga till sparåtgärder som ligger bakom nuvarande underskott i relation till budget, utan också yttre strukturella förändringar som minskade intäkter från bland annat skatteutjämningsystemet.**

Utan insatser i övrigt är den genomförda skatthöjningen inte meningsfull.

Fortsatta ansträngningar

- Fortsatta ansträngningar görs för att sänka läkemedelskostnaderna.
- Intensifierat rekryteringsarbete avseende nyckelpersonal för att kraftigt sänka kostnaderna för inhyrd personal. Visionen om en attraktiv arbetsgivare måste kunna infrias, med mindre vakanser och behov av inhyrd personal som följd. Därför bör lönen för fast anställning ses över och på så sätt utgöra ett attraktivt alternativ för nyckelpersonal som ofta hyrs in. För att inte orsaka stor löneglidning och obalans bör de som lämnar personaluthyrningsföretag och får fast anställning i NLL kunna erbjudas så kallat konkurrenslönetillägg.

- I en vision med Sunderby sjukhus som regionalt hälso- och sjukvårdscentrum bör såväl utbildning som möjligheter till forskning kunna vara vinnande koncept. Beslutet om Norrbottnisk läkarutbildning är en positiv faktor, som börjar få genomslag.
- Samtliga divisioner fortsätter sina ansträngningar avseende kostnadssänkningar. Dock inom ramen för upprätthållen vårdgaranti. Tidigare beslutade sparåtgärder ska genomföras.

- Landstingets s.k. övriga verksamheter redovisar förslag och konsekvensanalyser av en 10 % kostnadsminskning. Alternativ skall redovisas.
- Närsjukvården redovisar konsekvensanalyser med kostnadsberäkningar samt verksamhetsmässiga konsekvenser avseende eventuell sammanslagning av centralt och närbelägna hälsocentraler i Luleå, Piteå, Boden, Gällivare och Kiruna.
- Jourlinjen i Arjeplog återöppnas. Behovet av observationsplatser på orter utan sjukhus analyseras.
- Fortsatta satsningar och utveckling av E – hälsolösningar. Det är ett omtalat verksamhetsområde som ännu ej tycks ge önskat resultat.

- Samtliga berörda verksamheter får i uppdrag att kraftigt sänka kostnaderna för inhyrd personal.
- Behovet av, och de ekonomiska effekterna av att åter öppna distriktssköterskemottagningar analyseras, särskilt i relation till ökande resekostnader. Tyvärr tycks patienterna bli tvungna att åka mer och mer.
- En större organisationsöversyn skall genomföras. Målet är att optimera verksamheterna och komma ifrån den så kallade stuprörsmodellen som hela tiden är kostnadsdrivande.
- Landstingsdirektören får i uppdrag att analysera och lämna förslag på ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenser av inkomstrelaterat högkostnadsskydd avseende resor, läkemedel och undersökning/behandling.
- Förslag till åtgärder för att komma till rätta med bemanningssituationen.
- Länets fem sjukhus behålls, med specialiseringar även för länsdelssjukhusen.
- Arbetet med att införa en storregion avbryts omedelbart. En folkomröstning i frågan om storregion genomförs under året.